

Kontokki
Akonlahti
Hyvönen/Bogdanov

Ja nuo häätävät ovat niin juurtuneet kansaan, että vaikka pappi olisi vihkinyt parikunna jo edeltä, niin ei antilas (= morsian) saa mennä miehelään, ennen kuin karjalaiset häät on vietetty. Toiselta puolen lykkäävät monet kirkollisen vihkimisen sopivaan tilaisuuteen, usein kuukausiksi ja vuodeksikin, niin että voidaan samalla usein jo kuljettaa lapsiakin ristille. Lapset tosin siinä tapauksessa ovat pidettävä jalkalapsina, mutta jos isä saa papin suostumaan, voi hän saada lapsen omalle nimelleen. Usein kuitenkin tällaiset lapset saavat koko elämänsä käydä äpäristä, ja heidän nimensä silloin useinkin on ”Bogdanoff”, s.o. Jumalan antama.¹

Vuoden 1890 rippikirjassa esiintyvät Kontokin kunnan Akonlahdessa asukkaiden sukunimet ja niiden suomenkieliset vastineet, mm. Bogdanov 83 henkilöä.²

Bogdanov Piminä	A.Mä.B.1.	1
Bogdanov Manu Piminäntyttö	A.Mä.B.1.1.	1
Bogdanov Iro Piminäntyttö	A.Mä.B.1.2.	2
Bogdanov Miihkali Piminänpoika	A.Mä.B.1.3.	2
Bogdanov Jaakko Piminänpoika	A.Mä.B.1.4.	2
Bogdanov Anni Piminäntyttö	A.Mä.B.1.5.	2
Bogdanov Iivana Piminänpoika	A.Mä.B.1.6.	2
-----	2	
Hyvönen Huotari	A.Mä.B.1.	2
Hyvönen Prokko Huotarinpoika	A.Mä.B.1.1.	2
Bogdanov Jupla Huotarinpoika	A.Mä.B.1.2.	3
Hyvönen Huotari Huotarinpoika	A.Mä.B.1.3.	3
Ivanov Maija Prokontyttö	A.Mä.B.1.1.1.	3
Ahtonen Anni Prokontyttö	A.Mä.B.1.1.2.	4
Hyvönen Juho Prokonpoika	A.Mä.B.1.1.3.	5
Hyvönen Teppo Prokonpoika	A.Mä.B.1.1.4.	5
Prohorov Mari Juplantyttö	A.Mä.B.1.2.1.	5
Bogdanov Ivan Juplanpoika	A.Mä.B.1.2.2.	5
Bogdanov Risto Juplanpoika	A.Mä.B.1.2.3.	5
-----		6

Akonlahti

Märkävaara Talo 3

(Piminäisen Tarassie)

Bogdanov Piminä

A.Mä.B.1.

1 Puoliso:

Lapset: Manu, Iro ja Miihkali

2 Puoliso: Okku

Lapset: Jaakko, Anni ja Iivana

Piminäisen Tarassie

Piminä Bogdanoff Aviopuoliso 1. Lapset: Manu, Iro ja Miihkali. Aviopuoliso 2. Okku. Lapset: Jaakko, Anni ja Iivana.³

Bogdanov Manu Piminäntyttö

A.Mä.B.1.1.

Bogdanov Iro Piminäntyttö

A.Mä.B.1.2.

Akonlahti

Märkävaara Talo 5

(Piminäisen Mihhei)

Bogdanov Miikkali Piminänpoika

A.Mä.B.1.3.

Puoliso: Palaka

Piminäisen Mihhei

Mihhei Bogdanoff. Tarassie Bogdanovin poika. Aviopuoliso Palaka. Ei lapsia. ⁴

Bogdanov Jaakko Piminänpoika

A.Mä.B.1.4.

Bogdanov Anni Piminäntyttö

A.Mä.B.1.5.

Akonlahti

Märkävaara Talo 10

(Piminäisen Iivana)

Bogdanov Iivana Piminänpoika

A.Mä.B.1.6.

Piminäisen Iivanan talo. ⁵

Akonlahti

Märkävaara

(Piminäisen Huotari)

Hyvönen Huotari

(Feodor Bogdanov)

Lapset: Prokko

A.Mä.B.1.

Akonlahti

Märkävaara Talo 8

(Prokon talo)

Hyvönen Prokko Huotarinpoika

(Prokop Feodorovits Bogdanov)

Puoliso: Huotarinen Oksenie Sirkeintyttö

A.Mä.B.1.1.

(Fedorov)

Synt. 1882 Akonlahti, Kuikka (Jyrinoja)

Lapset: Maija, Anni, Juho ja Teppo

A.Tu.H.1.1.5.

Prokon talo

Prokko Bogdnoff. Aviopuoliso. Lapset: Anni. Prokko ja Jupla ovat veljeksiä. ⁶

Oksenien mies oli **Piminäisen Huotarin poika** Märstävaarasta. Oksenie joukkoineen joutui kovina hallavuosina kerjuutielle, mutta ankara elämä ei hänen terveyttään murtautunut, vaan hän eli pitkän elämän, lopulta Maija-tyttärensä perheessä Kuhmon Kontiolanniemellä. ⁷

Oksenie Hyvönen o.s. Huotarinen (Nasti Aittavaaran sisar), synt. 1880 Akonlahden Kuikkaniemessä; haast. 1956. ⁸

Nuoremmat tädit **Oksenie**, Nastassie ja Manu siirtyivät ensimmäisen mailmansodan jälkeen Suomeen asumaan. **Oksenie** (synt.1882) oli mennyt miehelään läheiseen Märkäänvaaran

Pimenäisen Huotarin pojalle. Oksenie eli Kiimaisjärveltä kotoisin olevan vävynsä Kalle Ivanoffin ja Maija-tyttärensä perheessä Kuhmon kirkonkylässä Kontiolanniemellä.⁹

->>Meän voarasta se Prokko ei tullut rostuolla, ka kyllä se vierissäksi oli luvannut tulla. Uuras kauppias on kuulemma se Prokko, ta hyvin tarkka, niin ne toiset paistih. Ei rasinnut ni nyt kaheksi netäliksi kotih tulla.>> Näin tietää kertoa **Tarassie, joka on Prokon sukulainen, samoja Piminäisiä.**¹⁰

Akonlahti

Märkävaara Talo 7

(Juplan talo)

Bogdanov Jupla Huotaripoika

A.Mä.B.1.2.

(Jevlampi Feodorovits Bogdanov)

Synt. 1889, Akonlahti, Märkävaara

Puoliso: Peksujev Ulli Juhontyttö

Kos.P.2.3.7.12.

(Juljanija Ivanovna Peksujeva)

Synt. 1894 Kostamus, Kylä

Vihitty 01.07.1915

Lapset: Mari, Ivan ja Risto

Juplan talo

Jupla Bogdanoff. Aviopuoliso. Lapset: Mari, Ivan ja Risto.¹¹

Kostamus, v. 1910 Rippikirja, Talo 198

Joann Timof. Peksujev 66 v.

Vaimo Jergenija Timofeeva 56 v.

Lapset Joann 35 v. Artemij 27 v. Nikolai 22 v. Samson 19 v. **Juljanija 13 v.**

Joan vaimo Tatjana Dmitrijeva 29 v.

Tyttö Irina.¹²

01.07.1915 Jevlampi (Fjódorin poika) Bogdanov 26 v. (kylä Mokrovolatckaja) ja Ulli (Ivanintyttö) Peksujev 21 v. (Kostomus) vihitty avioliittoon.¹³

Hyvönen Huotari Huotaripoika

A.Mä.B.1.3.

(Feodor Feodorovits Bogdanov)

Synt. 1882, Akonlahti

Puoliso: Bogdanov

(Heikki Koitteen sisko)

Lapset: Niilo, Pauli, Heikki, Niina, Ida ja Maikki

Bogdanoff (Hyvönen) Feodor 1882 Kontokki, Akonlahti.¹⁴

Bogdanov Feodor Feodorinpoika ent. Hyvönen, synt. 1882 Kontokki, Akonlahti. Haastateltu 1955 Leppäviralla.¹⁵

Kuhmo

Ivanov Maija Prokontyttö

A.Mä.B.1.1.1.

(o.s. Hyvönen ent. Bogdanov)

Synt. 09.08.1915

Puoliso: Kalle Ivanov

Kim.I.1.

Kiimajärvi

Lapset. Kauko, Teppo, Senja

Kalle Ivanoff, synt. Kiimaisjärvellä, elää Kuhmossa, 60-vuotias; haast. 1956. ¹⁶

Oksenie eli Kiimaisjärveltä kotoisin olevan vävynsä **Kalle Ivanoffin** ja **Maija**-tyttärensä perheessä Kuhmon kirkonkylässä Kontiolanniemellä. ¹⁷

80-vuotta 09.08.1995 Kuhmossa **Maria Ivanoff o.s. Bogdanoff**.

Hän on syntynyt Vienan-Karjalassa Akonlahden Kuikkaniemellä, mistä vanhemmat Oksenie ja Prokko Bogdanoff pakenivat Suomeen v. 1922 lapsineen ja asettuivat asumaan Kuhmoon. Täällä Maria kävi pakolaiskoulun ja avioitui Kajalan pakolaisen ent. laukkukauppiiaan Kauro Ivanoffin kanssa. Ivanoffien perhe tuli Kiimaisjärven Tervalahdesta.

Lapsia perheeseen siunaantui yhdeksän. Kauro oli alkuun metsähallituksen töissä, mutta sittemmin siirtyi Kontiolansalmen lossinkuljettajaksi. Asuntona heillä oli rannalla sijainnut entisen meijerin viljavarasto, ja siitäpä heitä kutsuttiinkin yleisesti Meijerin Maijaksi ja Meijerin Kalleksi. Vaikka tässä lossivahdin asunnossa oli vain kaksi huonetta ja omaa perhettä oli tuvan täydeltä, siinä heidän kotonaan sai yösjän moni perukan kulkija, kirkolle matkaaja. Maija muistelee nauraen, että joskus oli nukkujia niin paljon, ettei emäntä päässyt aamusella keittiön hellan luokse kahvinkeittoon.

Jatkosodan aikaan Maijan Meijeristä tuli suorastaan Nukkela, kun emännät lähtivät perukoista kirkolle synnyttämään ja lossilla salmen yli tultuaan eivät ehtineet sen pitemmälle kuin Maijan Meijeriin.

Mummu Oksenie juoksi kirkolle kättilöä hakemaan ja monesti Maija oli itsekin kättilönä. Surullisin tapaus oli jatkosodan ajan nuori vaimo, joka synnytti ensimmäisen lapsensa Maijan Meijerissä ja siihen tuotiin sanoma, että mies on kaatunut rintamalla.

Myös Maijan elämään jatkosota toi surua, kun Teppo veli kaatui v. 1941 Rukajärvellä. Omista lapsistaan Maija on saattanut hautaan kaksi.

Toinen näistä tapauksista järkytti kaikkia Kuhmon karjalaisia, kun raskaana ollut Senja-tytär menehtyi autokolarissa vieden mukanaan hautaan vielä syntymättömät kaksosensa.

Suurin ilonaihe Maijan elämässä lienee, kun keväällä 2.4.-95 KSS:n vuosikokousjuhlien aikaan Kajaanissa hänen **Kauko-poikansa vihittiin papiksi ortodoksisessa kirkossa**. Näin saatiin vihdoinkin Kainuuseen juuriltaan itäkarjalainen pappi, joka on pitänyt palveluksia myöskin rajan takana Karjalassa mm. Vuokkiniemessä ja Akonlahdessa. Kutsuja on tullut lisäksi, siellä odotetaan Lietomassa ja Rukajärvellä omakielistä Kauko-pappia.

Maijan syntymäpäiväliturgian toimittikin Kuhmon kirkossa oma poika Kauko, sitten käytiin haudoilla ja juhlamista jatkettiin Maijan kotona. ¹⁸

Kuhmo

Rimpi

Ahtonen Anni Prokontyttö

A.Mä.B.1.1.2.

(o.s. Hyvönen ent. Bogdanov)

Synt. 12.05.1909, Akonlahti, Märkävaara

Puoliso: Ahtonen Heikki Vasseleinpoika

Rim.A.1.1.6.

Synt. 1902, Kuhmo, Rimpi

Heikki eli Huotari, synt. 1902, asui Rimmillä talvisotaan asti, muutti sitten Kuhmon kirkonkylään, jossa kuoli 1967. Huotarin vaimo **Anni Prokon tyttö Ahtonen, o.s. Hyvöni**, synt. 1909 Akonlahden Märässävaarassa, elää Kuhmon kirkolla. ¹⁹

TIETOKANTA: NAARKDIGI ----- TIETUE: 11514

Signum: 6642: 2

Nauhapaikka: A 0500 - loppu

Kesto:

Kopiotiedot:

Kieli: karjala

Pitäjä: Kontokki

Kylä: Märkävaara

Alue:

Kielenopas: **Ahtonen, o.s. Hyvönen, Anni**

Sukupuoli: n

Syntymäaika: 12.5.1909

Ikä:

Syntymäpaikka: Kontokki, Akonlahti, Märkävaara

Elämänvaiheet: Elänyt 17-vuotiaana naimisiin mentyään Kuhmon Rimmillä ja sodan jälkeen Kuhmon kirkolla.

NAuhoitusaike: 27.8.1966

Nauhoituspaikka : Kuhmo, kirkonkylä, Ahtonen

Haastattelija: Virtaranta, Pertti; Pulkinen, Paavo. ²⁰

Kuhmo

Hyvönen Juho Prokonpoika

A.Mä.B.1.1.3.

(Juho Bogdanov)

synt. 05.05.1918, Akonlahti, Märkävaara

Puoliso: Kovalainen Signe Laini

Synt. 25.05.1924, Kuhmo

Lapset: Marketta, Mauri, Marjukka, Mauno, Matti, Markku, Kirsti, Heikki ja Martti. ²¹

Jukka Hyvönen ent. Bogdanoff täytti 80 vuotta 05.05.1998 Kuhmossa. Hän on syntynyt Akonladessa Kiitehenjärven rannalla Märkävaarassa. Isä oli Prokko Bogdanoff ja äiti Ksenia o.s. Feodoroff. Jukka kuuluu runonlaulajien sukuun, sillä äidin sisko Nasti Aittavaara oli tunnettu runoistaan, saduistaan ja loruistaan. – Akonlahdesta perhe muutti v. 1922 Kuhmoon. Jukka oli tuolloin 5-vuotias.

Metsä on Jukalle hyvin tuttu, sillä kasvettuaan ja vartutuaan metsä –ja uittotyöt kutsuivat häntä. Elämäntyönsä hän teki metsähallituksen työnjohtajana. Kalastus, Metsästys ja marjastus ovat olleet hänen lempiharrastuksiaan, kuten metsien miehelle sopiikin.

Jukka on neljästä sisaruksesta nuorin. Anni ja Teppo ovat jo siirtyneet tuonilmaisiin. Maija-sisko elää Kuusamossa ja Jukka käy häntä siellä usein tapaamassa. Lapsia Jukalla ja hänen Laina-vaimollaan on elossa yhdeksän, lapsenlapsia ja lapsenlapsenlapsia yhteensä liki parikymmentä.

Jukka on ahkera Akonlahden pruusniekan kävijä. Viidesti hän on ollut mukana Petrunpäivänä, heinäkuun 12. Etisillä kotikonnuillaan. ²²

Hyvönen Teppo Prokonpoika

A.Mä.B.1.1.4.

(Bogdanov)

Synt. 07.06.1915, Akonlahti, Märkävaara

Kuollut 09.08.1941, Rukajärvi

Hyvönen Teppo synt. 07.06.1915. Akonlahti. Kaatunut 09.08.1941. Rukajärvellä. ²³

Prohorov Mari Juplantyttö

A.Mä.B.1.2.1.

(Maria Bogdanova)

Synt. 09.08.1914, Akonlahti

Kuollut 1992, Uhtua

Puoliso: Prohorov Heikki Jehrimänpoika

Pon.P.1.1.1.

(Feodor Jehremovits Prohorov)

Synt. 1908, Ponkalahti

1991

Lapset: Tatjana

Bogdanov Ivan Juplanpoika

A.Mä.B.1.2.2.

Bogdanov Risto Juplanpoika

A.Mä.B.1.2.3.

Lähdeluettelo:

- ¹ I. K. Inha. Kalevalan Laulumailta, s. 227. Erikoispaino Oy, Helsinki 1999. ISSN O355-1768 ISBN 951-746-066-X. 438 sivua.
- ² Julku Kyösti. 1996. Rajamailla III, s. 110.
- ³ Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 47.
- ⁴ Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 47.
- ⁵ Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 47.
- ⁶ Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 47.
- ⁷ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 234.
- ⁸ Virtaranta, Pertti 1958: Runonlaulajia ja Tietäjiä, Vienan kansa muistelee. s. 801.
- ⁹ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ¹⁰ Jyrinoja Vilho. Akonlahden Arkea ja Juhlaa, s. 123.
- ¹¹ Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 47.
- ¹² Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ¹³ Petroskoin Arkisto.
- ¹⁴ Mervi Naakka Korhonen – Maiju Keynäs. Halpa Hintä Pitkä Mitta, Vienan Karjalainen Laukkukauppa, s. 281.
- ¹⁵ Maiju Keynäs. Laukkukauppa haastattelut.
- ¹⁶ Virtaranta, Pertti 1958: Runonlaulajia ja Tietäjiä, Vienan kansa muistelee. s. 801. Werner Söderström Oy, Porvoo 1958. 804 sivua.
- ¹⁷ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ¹⁸ Karjalan Heimo n:o 11-12/1995, s. 179.
- ¹⁹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 120.
- ²⁰ Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, nauhoitearkiston tietokanta.
- ²¹ Rajan Kansan Taistelu II. (Toimittaja: Kauko Pulkkinen) Kajaani 1994.
- ²² Karjalan Heimo n:o 9-10/1998, s. 159.
- ²³ Vuoristo Sakari. Suvulta Suvulle II, s. 208. Vienan ja Aunuksen Sankarivainajat.